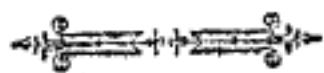

לכתם לאספה הבאה של החברה המזרחנית, גזרה שמא יעלה חלילה בדעתו של נשיא האספה לשאל עוד פעם אם יש מי שרוצה להעיר איוו הערה בענין חקירת ארצנו, וידעו גם היהודים "מה להעיר" בענין זה ולא יהיו "אלמים ממש".

מהראוי, שה' ש. רפאלי, שאף הוא עוסק קצת בחקירת א"י, ידפדף קצת במחברת זו ובטח ימצא בה חמר לרשום וכתבת בשביל משכעות קטנות שהוא עומד להוציא בארץ, עפ"י הזמנה מגבה, ולהאדון בן-יהודה בכבודו ובעצמו אני מוביל שי מחברת אחת של "תפארת ירושלים ואפרי שפר", ובשעות הפנאי יתפך בה ויתפך בה וימצא כי אך לשוא הוא מתאונן על בני מתיבתא שלנו שיהם מבלים את זמנם, אך ורק במשא ומתן של הלכה, שידיהם מלוכלכות בשפיר ובשליה ואין אף אחד מהם עוסק חלילה בחקירות א"י.

ואם בכל זאת יעמד האדון בן-יהודה במרדו ויתעורר שוב בשאלתו: תלמידי הישיבות — איה הם? ונשלו דהם את הספר חלוז ובאו לפניו והראו בו באצבע, וענו ואמרו כלם פה אחד ובלי פחד:

הנה הם...

לשנות את שמו...
ומן חדרים אל חדרים:
העיר שכם נקראה בשם גבלוס, עיש
ה גבל ה שנעשתה לדינה במקום ההוא.
ולמה נקרא שם העיר שכריה?
"מפני שהיא עומדת בטבור הארץ,
וע"כ יגדל בה החום מאד".

כאן אפשר לראות בו, כהמחבר הצעיר, ניצוצות של כשרון חוקר מדעי, על יסוד האטנוגרפיה והגיאוגרפיה. והחוקר שלנו הגיע גם ליפו ומצא שהיא "מקפת חומה גבוהה ועבה מאד", ומובן שלא יכול לראות את ל א ב י ב ויתר השכונות אשר מחוץ לחומה ולא בא זכרן בספרו זה, לעמת זה ראה בסביבות העיר יפו "קאלאניעס טובים ויפים ואחרונים ותפוחי נחשת".

משם ירד דרומה לים המלח להחבונן אל נציב המלח, שהיא היתה א ש ר ת לו ט והצאן לוחכים ממנה ואח"כ חזרת וצומחת ככראשונה, ומשם הלכתי, דהוא אומר, למקום סדום ועמורה שנחרב ושחיר מאד באורתו דהמקום ועשן גדול יוצא משם ר"ל.

מובן מאליו, שכל מה שחבאתי כאן אינו אלא כמפה בים המלח, אלה הם פנינים אחדות שדליתי מים המחקר של "תפארת ירושלים", ומיעץ אני בכל לבי לחכמים והחוקרים שלנו שיקראו את הספר הזה ויתבוננו קצת לדבריו לפני

פשוטות א' לצפון וא' לדרום ושני ירכותיו "פתוחות, בהן רגלו האחת להר החר אשר בקרן צפונית ורגלו השנית לנחל מצרים, ובין שני רגליו המפושקות נכנס הים הגדול..."

שמעו נא המורים: חמר חשוב ומענין לשעורי מולדת! ואיך כתיב:
וכששומעים בצפת קול רעים אינם מכרכים חיבה וחוששים אולי זה קול רעיש גדול מן הרעמים של ז' ר ק י ע י מ שעשה היום מלך צה, ויא שחוששים אולי רועשים גלי הים הסמוכים לשם וכשיביר שזה רעם מגבורות ד' מברכיך.

ידעתי רבים וכן שלמים מאנשי המקומות ההם שאינם מכרכים כלל לפני חשש הזה...
בקש מר שפיר לדעת "זה דהר החר איזה הוא ואיה מקומו", ויגע ומצא ת"ל כי אין זה הר החר של אהרן אשר בדרומית מזרחית לא"י, אלא הר החר מל הסמוך לעכו, ובכן, יש לה לאמנת-סתרים של סיקס-פיקו תנא דמסיע ליה...

"והר תבור הוא נגר עיה"ק צפת, ושמה הכפר סירון, ושם הולך המעין מי מגידו".
ואנשי מסחה חשבו כתימותם כי ההר הגבה הזה, ג'בל טור, דהעומד למולם הוא התבור, וקראו בטעורת למושבתם בשם—כפר תבור". האכרים המסכנים האלה יצטרפו להעתיק את כפרם למקומו הנכון "נגד עיה"ק צפת" או

ומהות א"י בכלל ובפרט", על תחומי הארץ, על אוירא דא"י ועל הויות העולם בכלל, וכל אלה — בלא בתי מדרש לחכמות הצוניות, בלא "השכלה" ובלא מכונת ציור-אור בידיו, אלא דוקא ב"איצטלא דרבנן" ובדברים שבקדושה כגון המדרש, הזוהר הקדוש וספרי ראשונים ואחרונים.

וכדי לזכות את הרבים, אתן לפני חקיראים לדוגמא קטעים אחדים ויטעמו מעט מיערת הדבש, שבקרו בקדושה, ותאורנה עיניהם.
ראשית חכמה:
"מנין שהשמש היא המחלכת ולא הארץ כדעת הכותב? — מסוק זה: וזה שער השמים, שהיהודים נוהגים לומר לפני הכתל המערבי, "ראיה ברורה היא שהארץ לעולם עומדת, כי דה מדרש אופי שביהמ"ק של מעלה טכוון כנגד ביהמ"ק של מטה שזה שער השמים כידוע; אם כן, אם אמרת שהארץ מחלכת, אין זה שער השמים!"

הוי, גלילאום, גלילאום!
מי יגלה עפר מעיניך וקראת ב"אמרי שפר" את הראיה הנצחת הזו, המיוסדת על השכל וההגיון, כי אז על כרחך תיית אומר שהארץ לעולם עומדת, ואין מקשין על זה אלא אפיקורסים שכמותך!
ובמאמר "גדל הארץ וצורתה" כתוב לאמר:
"יצירת א"י אינו לא ארון ולא ענל ולא מרובע ולא כלום אלא כצורת אדם המושגב ארצה סרקון, ראשו כמורה, שני זרועותיו

והיה מרצה לפני הקהל על אחת מחברות בתי הכנסיות העתיקים שבגליל העליון. ואולם, תמה אני מאד על ה' בן-יהודה ועל שאלתו זו אשר שאל בקול מלא יאוש.
הן לא רגמול הוא בארץ וידע ומכיר, כמדומני הישב את כל הספרות החוקרית העברית של א"י, וכפי שאנו רואים, מתענין הוא בכל דבר חדש הנוגע למקצע זו בארצנו, ואיך זה יכל לעלות הרהור רע כזה בלבו לחשוב ולומר כי אף אחד מתלמידי הישיבות אינו עוסק בחקירות אלו? האמנם לא ידע אם לא שמע ה' בן-יהודה ע"א הספר הידוע "תפארת ירושלים ואמרי שפר" שנדפס בעיה"ק צפת בשנת "יבארב נחת" לפ"ק? ומחבר הספר היקר הזה, אשר כשמו כן הוא, הן הוא "האברך הרב המופלג בתורה וביראה" וחד מן בני מתיבתא, ומה צדקה יש איפוא לה' בן יהודה לבוא ולהתאונן כי "כזה אנו אלמים ממש"?

אדרבה, ניתי ספר ונחזו:
"מחברת זו מסודרת בסדר נאות בבקיות נפלא דבר דבור על אפניו, כפי תעודתו ויקר סהדותו של הק' ירוחם מק"ק סאמכאר ויתר התעודות של גאוני וצדיקי דורנו, וביניהם גם מורנו הרב"ג אברהם יצחק הכהן קוק.
כמחברת זו שיש בה כמ"ו דפים מדבר המחבר, "הצעיר בצעירים" מר שפר (לא שאל פנחס רבינוביץ!) על "איכות

"תלמידי הישיבות—איה הם?"
הנה הם!

האדון בן-יהודה קובל ומתרעם במאמרו האחרון ב"דאר היום" שאין היהודים עוסקים כלל בענין חקירת עתיקות ארצנו ואינם יודעים במקצע זו אפילו "מאי דקאמרי רבנן". ובכל פעם—הוא אומר— שהדבר נוגע "בענין זה" היהודים צריכים לכבש פניהם בקרקע מפני כושה, וכל כך למה?—

מפני מעשה שהיה ככהן קתולי אחד, שעמד על הדוכן בשערי האספה האחרונה של החברה המזרחנית הכללית, לבוש מדי כדונתו, חגור בחבל על מחניו וצלב על ירכו, והרצה על חורבת בית-הכנסת שבכפר כורזין בגליל העליון. ומפני "מראה כהן" זה עלו הרחורים בלבו של ה' בן-יהודה על הישיבות ועל תלמידיהן, על רבנן ועל איצטליהון, וכדרכו בקדש הגולל עליהם בטענה עצומה:

תלמידי הישיבות—איה הם? איה כל "תלמידי-החכמים" שלנו? מדוע אף אחד מהם אינו עוסק בחקירות אלו? וכיד הסברתו הטובה עליו, הוא מוכיח להם "באותות ובמופתים" כמה קדוש השם היה יכול לעשות אחד מתלמידי הישיבות "אלמלא עמד לפני הקהל ב"איצטלא דרבנן"